

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2023-09-07

Diarienummer:
KSN-2022-00035

Handläggare:
Lena Grapp

Framtida utveckling för Stiftelsen Jälla egendom

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** åtgärder för att avveckla Stiftelsen Jälla egendom ska vidtas,
2. **att**, om avveckling inte är möjlig, ska åtgärder för att revidera stiftelsens stadgar vidtas, samt
3. **att** delegera till kommunstyrelsen att fatta nödvändiga beslut för att punkterna 1 och 2 ska kunna verkställas.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

4. **att** ta fram en plan för fortsatt drift av Jälla egendom och de fastigheter som är kopplade till Jälla yrkesgymnasiums verksamhet.

Ärendet

Kommunstyrelsen gav den 8 februari 2022, § 25, kommunledningskontoret i uppdrag att utreda ägarförhållandena avseende fastigheter och byggnader kopplade till utbildningen vid Jälla yrkesgymnasium samt att utreda framtiden för Stiftelsen Jälla egendom. Under utredningen har konstaterats att den nuvarande situationen med två olika juridiska personer med stort beroende av varandra inte är ändamålsenlig varken för en rationell fastighetsdrift eller ur skolans perspektiv. Därför föreslås att åtgärder vidtas för att avveckla stiftelsen eller, om en avveckling inte är möjlig, att stadgarna för stiftelsen revideras. Förslagen bedöms nödvändiga för att utredningen avseende eventuella förändringar av ägandet och driften av stiftelsens fastigheter ska kunna färdigställas.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och utbildningsförvaltningen.

Föredragning

Kommunstyrelsen beslutade 8 februari 2022, § 25, att uppdra åt kommunledningskontoret att utreda ägarförhållandena avseende fastigheter och byggnader kopplade till utbildningen vid Jälla yrkesgymnasium samt att utreda Stiftelsens Jälla egendom, framtid.

Stiftelsen Jälla egendom har från tid till annan på olika sätt och av olika skäl aktualiserats. Under årens lopp har man försökt ta ett helhetsgrepp om alla frågor kopplade till stiftelsen och Jälla yrkesgymnasium. De frågor som har uppkommit under den utredning som pågår har visat sig komplexa och under resans gång har slutsatsen blivit att kopplingen mellan stiftelsen och skolan innebär en komplexitet som är svårhanterbar.

I utredningen ingår inte att ta ställning till huruvida skolverksamheten ska fortgå eller inte. Utgångspunkten för utredningen är att skolan ska finnas kvar. Frågor kopplade till skolan och den verksamhet som bedrivs där ansvarar utbildningsnämnden för. Kommunstyrelsen kan underlätta för utbildningsnämnden genom att den verksamhet som stiftelsen ansvarar för och som i första hand är kopplad till skolans naturbruksprogram, får en styrning som underlättar för skolans verksamhet. Syftet är att utredningen slutligt ska landa i vilken driftsform som är den bästa för skolans behov.

I utredningsarbetet har konstaterats att stiftelsens ekonomi är svag och sårbar, trots stöd från kommunen. Stiftelsen är högt belånad med svag soliditet. Den omständigheten att ansvaret för de fastigheter som används för skolans verksamheter är fördelat på olika juridiska personer försvårar styrning och planering av skolans verksamhet och försvårar även rationell fastighetsdrift.

Arbetet med att rationalisera fastighetsförvaltningen samt att planera för fortsatt drift av de fastigheter som är kopplade till skolans verksamheter och behov, behöver fortsätta. Bedömningen är dock att det arbetet skulle underlättas, om ansvaret för helheten samlades under samma juridiska person. Det föreslås därför att åtgärder vidtas för att avveckla stiftelsen eller, om det visar sig att en avveckling inte är möjlig, att åtgärder vidtas för revidering av stiftelsens stadgar så att de framför allt blir förenliga med den verksamhet som bedrivs på skolan.

Det går inte att förutsäga hur lång tid processen med att avveckla stiftelsen alternativt revidera stiftelsens stadgar kommer att ta. Under processens gång måste stiftelsens ekonomi följas upp. Beredskap måste finnas för att snabbt kunna agera i händelse av risk för att likvidation av stiftelsen.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av en förändring av stiftelsen är inte möjliga att helt överblicka. Det beror bland annat på om en avveckling av stiftelsen kommer att ske eller inte. Kommunen är idag största långgivare där kommunens lån till stiftelsen uppgick till 36,3 miljoner kronor den 31 december 2022. Stiftelsens bokförda tillgångar vid utgången av 2022 uppgick till 51 miljoner kronor. Av tillgångarna utgör bokfört värde på materiella anläggningstillgångar 35 miljoner kronor, men marknadsvärdet är sannolikt lägre. Vid en eventuell upplösning av stiftelsen är det inte säkert att kommunen kan få täckning för alla lån.

Att inte pröva en förändring innebär också risker. Mot bakgrund av stiftelsens svaga ekonomi, kan en likvidation inte uteslutas och kan i så fall också påverka kommunen genom att lånen inte kan återbetalas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 7 september 2023

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Bilaga 1a: Stadgar för Stiftelsen Jälla Egendom (avskrift från KF §116 2004-03-29 – 30)

Stiftelsens benämning och ändamål

§ 1 Stiftelsens benämning är Stiftelsen Jälla egendom.

§ 2 Stiftelsen har till ändamål att för Jällaskolans praktiska utbildning driva skogs- och jordbruk på marknadsmässiga grunder enligt integrerad plan.

Styrelse

§ 3 Stiftelsen skall förvaltas av Uppsala kommun.

§ 4 Över stiftelsens beslut skall föras särskilt protokoll.

Verksamhet

§ 5 Stiftelsen skall driva jord- och skogsbruk på ett effektivt, tidsenligt och ändamålsenligt sätt och utgöra förebild i länet inom sitt område.

§ 6 Verksamheten skall vara självbärande.

För tjänster till Jällaskolan – elevernas praktiska utbildning, demonstrationer etc – skall skolan betala eventuella merkostnader enligt självkostnadsprincipen. Detta gäller både driftkostnader och kapitalutgifter.

För tjänster som utföres av skolan och dess elever betalar stiftelsen enligt överenskommelse mellan skolan och stiftelsen.

Stiftelsens tillgångar

§ 7 Stiftelsen omfattar

a) Fastigheten Jälla 2:18. Jällaskolan (lantbruks- och skogsbruksskola) tillhöriga byggnader jämte tomter och parker ävensom övriga skolanordningar såsom körgårdar ingår ej i stiftelsen. Gränsdragning enligt kartskiss. Fastigheten disponeras vederlagsfritt. Stiftelsen är dock skyldig att till Uppsala kommun betala interna räntor och avskrivningar enligt avskrivningsplan.

b) Döda och levande inventarier vid Jälla enligt separat inventarieförteckning och som icke tillhör Jällaskolan. Inventarierna disponeras vederlagsfritt. Stiftelsen är dock skyldig att till Uppsala kommun betala interna räntor och avskrivningar enligt avskrivningsplan.

Stiftelsens tillgångar utgöres av:

a) Avkastningen av ovan nämnda tillgångar.

b) All egendom stiftelsen i övrigt förvärvar.

§ 8 Stiftelsen får icke förvärva eller avhända sig fastighet eller träffa arrendeavtal av större betydelse utan Uppsala kommuns medgivande.

§ 9 Stiftelsens kassa och bokföring och därtill förenade åtaganden handhas av Uppsala kommun.

Räkenskaper och revision

§ 10 Stiftelsens räkenskaper skall avslutas per den 31 december och tillika med styrelsens protokoll och en av styrelsen angiven särskild berättelse för stiftelsens verksamhet överlämnas till revisorerna inom den tid som vid varje tillfälle anges i lag.

§ 11 Uppsala kommun utser året efter valåret för en tid av fyra år två revisorer och två suppleanter för att dessa skall granska stiftelsens förvaltning och räkenskaper. Revisorerna äger åtnjuta arvode, som bestäms av Uppsala kommun.

§ 12 Revisorernas berättelse skall framläggas senast den 15 juni.

§ 13 Stiftelsens räkenskaper föres enligt god bokföringssed. Jällaskolan skall äga insyn i räkenskaperna ur undervisningssynpunkt.

Ursprungliga stadgar godkända av Uppsala läns landsting genom Landstingsfullmäktiges beslut 9-10.06.1980, § 34

Senast ändade genom beslut om permutation, Kammarkollegiet 2003-01-30, dnr 430-11824-02

Bilaga 1b: Reglemente för delegationen för Stiftelsen Jälla egendom (avskrift från KF §116 2004-03-29 – 30)

§ 1 Delegationen

Delegationen har till uppgift att förvalta Stiftelsen Jälla egendom åt Uppsala kommun på sätt som är förenligt med stiftelsens stadgar och detta reglemente och de övriga riktlinjer kommunfullmäktige beslutar om.

Stiftelsens överordnade ändamål är att för Jällaskolans praktiska utbildning driva skogs- och jordbruk på marknadsmässiga grunder enligt integrerad plan. Stiftelsen skall därvid tillse att skogs- och jordbruket bedrivs på ett ekologisk hållbart sätt och att eventuella negativa miljömässiga konsekvenser minimeras.

Delegationen utses av kommunfullmäktige och utses för samma mandatperiod som nämnderna. Delegationen faller inom kommunfullmäktiges ansvarsområde.

Delegationen skall ha fem ordinarie ledamöter och tre ersättare för dessa.

Särskilt protokoll skall föras över delegationens sammanträden. Dessa skall föras i löpande nummerordning och skall förvaras på ett betryggande sätt. Ordföranden är ytterst ansvarig för att stiftelsens verksamhet bedrivs i enlighet med stadgarna och detta reglemente.

Delegationen får inte teckna stiftelsens firma då stiftelsen har samma firmatecknare som Uppsala kommun. Stiftelsen företräds således av Uppsala kommun.

Arvoden eller andra ersättningar utgår i enlighet med ERS 03.

Delegationen får inte åt sig själv eller stiftelsen anställa egen personal.

Delegationens ordförande har attesträtt och utanordningsrätt för stiftelsen och har rätt att delegera denna rätt till viss anställd inom Produktionsnämnden för vård- och bildning (NVB) med de beloppsgränser som fastställd av delegationen.

§ 2 Verksamhet

Ansvarig för stiftelsens dagliga verksamhet är en av delegationen utsedd förvaltare. Denne erhåller särskild ersättning för uppdraget som förvaltare på sätt som överenskommit mellan delegationen och NVB.

Delegationen beslutar om investeringar upp till 300 000 kr och finansierar investeringar därutöver genom lån från Uppsala kommun. Beslut om investeringar som påverkar någon av Uppsala kommuns nämnder kräver godkännande av kommunstyrelsen.

§ 3 Räkenskaper och revision

Stiftelsens kassa och bokföring handhas av personal anställd av NVB på sätt som framgår av avtal mellan NVB och stiftelsen.

Hur stiftelsens kassa och bokföring skall hanteras regleras enligt direktiv från kommunstyrelsen.

Bokföring skall ske enligt anvisningar i bokföringslagen (1999: 1078) och årsredovisning enligt årsredovisnings lagen (1995: 15 54) i enlighet med samma principer som Uppsala kommun använder.

Stiftelsen har samma räkenskapsår som Uppsala kommun.

Stiftelsen har att senast den 1 april varje år till kommunstyrelsen avge en årsredovisning bestående av resultat - och balansräkning tillsammans med en förvaltarberättelse.

Delegationen skall tillse att budgetarbete och bokslutsarbete sker efter samma tidsplan som Uppsala kommuns.

Stiftelsens verksamhet skall granskas av minst en revisor utsedd av kommunfullmäktige.

Uppsala kommun beslutar om vad som kan påkallas med anledning av verksamhets- och revisionsberättelserna.

§ 4 Upplösning av stiftelsen

Skulle stiftelsen upplösas, skall dess tillgångar helt tillfalla Uppsala kommun.

§ 5 Ändring av reglementet

Reglementet får endast ändras efter beslut av kommunfullmäktige